

Voorzitter

De **voorzitter**: Ik stel voor, dat wij kijken naar de eerste mogelijkheid na het reces. Ik neem aan dat het de eerste week wel kan. Het gaat immers om een korte plenaire afronding.

Aldus wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Hofstra.

De heer **Hofstra** (VVD): Voorzitter! De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft zo dadelijk een algemeen overleg met minister Melkert over de knelpuntennotitie Arbeidstijdenwet. Op dit moment kan ik natuurlijk niet precies het antwoord van de minister weten op onze vragen; ik heb echter wel een idee. De kans is zeer groot dat wij een motie willen indienen. In verband daarmee, voorzitter, verzoek ik u nog hedenmiddag een tweeminutendebat te agenderen over dit punt.

De heer **Biesheuvel** (CDA): Voorzitter! De fractie van het CDA schat de kans waarover de heer Hofstra zojuist sprak, ook groot in. Dus wij zouden zijn verzoek willen ondersteunen.

De heer **Bakker** (D66): Voorzitter! Kansen inschatten, daar begin ik maar niet aan. Het lijkt mij goed als wij het debat vandaag kunnen afronden en dus steun ik het verzoek van de heer Hofstra.

De **voorzitter**: Ik vraag de collega's die participeren in het algemeen overleg, de beschikbare tijd niet te overschrijden en zo mogelijk te onderschrijven, opdat wij een eventueel tweeminutendebat kunnen houden onmiddellijk na het afwerken van de reguliere agenda. Dat zal niet overmatig veel tijd meer kosten. Ik stel dus voor, aan het verzoek van de heer Hofstra te voldoen.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Van Middelkoop.

De heer **Van Middelkoop** (GPV): Voorzitter! Tussen twee en drie uur vindt overleg met de minister van Defensie plaats over Shirbrig. Ik houd het zeer wel voor mogelijk dat daarna de behoefte bestaat aan een plenair tweeminutendebat.

De **voorzitter**: Ik stel voor, daartoe gelegenheid te bieden.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Hendriks.

De heer **Hendriks**: Voorzitter! Ik concludeer dat er nogal wat tweeminutendebatten zullen worden gevoerd. Ik stel voor om voorafgaand aan deze debatten de stemmingen te houden. Dan hebben wij die alvast achter de rug.

De **voorzitter**: Wij gaan niet wedijveren in kennis omtrent het Reglement van orde, maar in tweeminutendebatten worden meestal moties ingediend. Als wij daarover willen stemmen, moeten wij dus na die debatten stemmen. Dat goede gebruik in dit huis zullen wij zeker de laatste vergaderdag van het jaar in ere houden.

Dat brengt mij bij het veronderstelde verloop van onze werkzaamheden op het tweede deel van deze dag. Er komen nog een paar kleine debatjes, die naar verwachting vóór vier uur, half vijf zullen zijn afgerond. Daarna moet de stemmingslijst worden voorbereid en hebben de fracties tijd nodig voor beraad. Ik stel mij daarom voor, een vroege avondpauze te houden, zo vroeg als redelijkerwijs kan. Tussen lunch en diner moet natuurlijk voor ons aller welzijn enige tijd verstrijken. Onmiddellijk na de vervroegde avondpauze, omstreeks zes uur à half zeven, kunnen wij dan stemmen, zodat eenieder op een geschikt moment dit etablissement kan verlaten. Ik doe een beroep op u aller medewerking.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van de Hoge Colleges van Staat en Kabinet der Koningin (II) voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25131);**
- **het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Algemene Zaken (III) voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25132);**

- **het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Kabinet voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken (IV) voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25133);**

- **het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Justitie (VI) voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25134);**

- **het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Binnenlandse Zaken (VII) voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25135);**

- **het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (VIII) voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25136);**

- **het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van de Nationale Schuld (IXA) voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25137);**

- **het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Financiën (IXB) voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25138);**

- **het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25139);**

- **het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (XI) voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25140);**

- **het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Economische Zaken (XIII) voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25142);**

Voorzitter

- het wetsvoorstel **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (XIV) voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25143);**
- het wetsvoorstel **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Landbouw-Egalisatiefonds, Afdeling A, voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25145);**
- het wetsvoorstel **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Provinciefonds voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25146);**
- het wetsvoorstel **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Fonds economische structuurversterking voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25147);**
- het wetsvoorstel **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25149);**
- het wetsvoorstel **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25150);**
- het wetsvoorstel **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Gemeentefonds voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25151);**
- het wetsvoorstel **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25152).**

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en, na goedkeuring van de onderdelen, zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:

- het wetsvoorstel **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (XII) voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25141);**
- het wetsvoorstel **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Infrastructuurfonds voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25144).**

De algemene beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Leers** (CDA): Voorzitter! Uit de suppletore begroting, gekoppeld aan de Najaarsnota, blijkt dat de minister van Verkeer en Waterstaat van plan is om dit jaar nog een bedrag van 428 mln. te betalen aan België naar aanleiding van het verdrag met de Belgen over de aanleg van de HSL dat op 10 juli 1996 werd overeengekomen. Daarbij werd afgesproken dat Nederland begin januari 1997 een bedrag van 200 mln. zou betalen en de rest uiterlijk begin januari 1999. Uit het antwoord op de schriftelijke vragen die ik hierover heb gesteld, blijkt dat de minister de vooruitbetaling van een aanzienlijk groter bedrag motiveert door te wijzen op het te behalen rentevoordeel. Misschien is het allemaal wat pietluttig en zou ik de uitwerking moeten overlaten aan de mensen die er echt verstand van hebben, maar ik heb toch nog wel een paar vragen aan de minister te stellen. Zij begrijpt het, denk ik, wel, want zij zal zich het interview in Vrij Nederland ongetwijfeld herinneren.

Het eerste dat ik mij afvraag, is of het niet juist zou zijn geweest om eerst de definitieve besluitvorming in de Kamer af te wachten alvorens inzake de HSL tot betaling over te gaan. Het moet mij van het hart dat het bij dit kabinet een gewoonte begint te worden om het parlement volkomen te negeren. Zelfs over moties waarover nog moet worden gestemd, wordt door dit kabinet of deze minister op voorhand al aangekondigd dat men die niet zal uitvoeren. Is dit de nieuwe lijn van werken? Misschien kan de minister nog eens aangeven waarom zij met

betrekking tot de betaling aan België ook zo gehandeld heeft. Zij betaalt zonder dat de Kamer überhaupt een besluit heeft genomen. Dat is vreemd, zeker omdat het akkoord met België nog geratificeerd moet worden. Dat begrepen wij vanmorgen van de minister van Financiën.

Over het bedrag heb ik ook nog een vraag. In haar antwoord schrijft de minister: "In de hoogte van het bedrag van 823 mln. is het rentebeding verdisconteerd". Ik vind dat dat toch op z'n minst enige toelichting behoeft. Uit die formulering zou je mogen afleiden dat, als wij eerder betalen dan formeel afgesproken is, het te betalen bedrag van 823 mln. minder wordt. Het rentebeding is er immers in verdisconteerd. Is dat juist? Daarnaast is de vraag gewettigd waarom, nu de rente op staatsleningen lager ligt dan de volgens afspraak aan de Belgen te betalen rente, de minister niet besluit om alles maar in één keer te betalen. Dan kunnen wij natuurlijk geld verdienen. Dat lijkt mij dus logisch. Met het vooruitbetalen aan België voorkomen wij overigens natuurlijk niet alleen rente, maar derven wij ook rente. Anders had je dat geld kunnen uitzetten tegen rente. Als het te betalen rentebedrag niet in de 823 mln. zit en dit dus een misverstand is, is het gewenst dat de minister ons uit de doeken doet hoeveel wij straks in totaliteit aan de Belgen kwijt zijn. Ik doel dan op het hele bedrag, inclusief de nog te betalen rente.

Ten slotte vraag ik mij af, welke zekerheden de minister heeft dat de Belgen van hun kant de zaak nakomen. Voorzover mij bekend is, hebben de Belgen nog geen hinderwetvergunning-overeenkomst rond, is er nog geen bouwvergunning en is er geen enkele garantie dat straks datgene wordt gerealiseerd wat met de Belgen is afgesproken. Wij maken nu alvast geld over, maar wij moeten nog maar afwachten wat er in België gebeurt. Ik vind dat een vreemde gang van zaken.

□

De heer **Stellingwerf** (RPF): Voorzitter! Het HSL-debat is in deze Kamer inmiddels afgerond. Wij zullen vanavond stemmen over de PKB en over de moties van de Kamer. Intussen bestaat over een aantal zaken nog onduidelijkheid.